info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۱۸۰۸
چهارشنبه / ۳۰ / اسفند / ۱۳۹۹
۲۶ / رجب / ۱۴۴۲
10 / March / 2021

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان، روبه‌روی ماه‌گستری
تلفن: ۲۲۵۳۲۳۲۳-۲۲۵۳۲۳۲۴-۰۲۶ فکس: ۲۲۵۵۲۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۸۹۷۶۶۷۲۹-۰۲۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۲/۴۶
چاپ: کارگر

کافه پیام

برای انعکاس نظرات و گلایه‌ها و پیشنهادات خود درباره مسائل البرز با پیام آشنا تماس بگیرید

۳۲۵۵۳۸۳۸
۳۲۵۴۱۴۹۵
۰۹۰۱۴۰۴۸۳۳۳

با شعرای کرج

بهار دل‌ها

آمد بهار دلها غم را ز دل درو کن
عشق وصال جانان در سینه جستجو کن

می‌پارد از محبت ابر عنایت یار
تن را به زیر باران، مستانه شستشو کن

در خلوت شبانه، با یاد او عجین شو
با آب چشمه حق، بنشین دمی وضو کن

زمزمه نیایش، جاری نما به قلبت
با ذره ذره جان، با او گفتگو کن

بگشا به روی دستت، اعجاز پاک احمد
گنجینه صفا را، جفاته زیر و رو کن

از خرمن عطایش، بر چین خوشه‌ای چند
ویرانه نیازت، مملو ز عشق او کن

آن حرفه ریا را، همچون «رها» بیفکن
زین فرصت طلایی، رو حفظ آبرو کن

بهروز قاسمی(رها)

قاب سبز

دومین اجرای آنلاین و رایگان ارکستر ملی ایران در کرونا

ارکستر ملی ایران در فاصله حدود دو هفته از اجرای آنلاین در جریان جشنواره موسیقی فجر، بار دیگر در تالار وحدت کنسرت رایگان برگزار می‌کند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از روابط عمومی و امور بین‌الملل بنیاد رودکی، ارکستر ملی ایران روز چهارشنبه، ۲۰ اسفندماه ساعت ۱۸ به رهبری نصیر حیدریان در تالار وحدت به صورت زنده و آنلاین روی صحنه می‌رود. در این رویداد گروه آوازی تهران (وکاپلا) به رهبری میلاد عمرانلو، ارکستر ملی ایران را همراهی می‌کند. در این اجرا قطعات «نرگین کمان» و «چهارشنبه سوری» اثر ثمین باغچه‌بان نواخته می‌شود.

اجرای ارکستر ملی ایران، دوازدهمین کنسرت آنلاین از تالار وحدت به همت بنیاد رودکی در ایام همه گیری کرونا است. علاقه‌مندان جهت تماشای این اجرا به صورت زنده و رایگان می‌توانند به سایت «تو بینو» به نشانی www.nobino.ir مراجعه کنند.

امروز با حافظ

زین خوش رقم که بر گل رخسار می‌کشی
خط بر صحیفه گل و گلزار می‌کشی
اشک حرم نشین نهانخانه مرا
زان سوی هفت پرده به بازار می‌کشی

خوانش

زد خنده به خورشید فروزنده‌فروغی
هرصبح که وصف رخ رخشان تو کردم

فروغی بسطامی

اذان ظهر

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۵:۰۰	۰۶:۲۵	۱۲:۱۶	۱۸:۰۹	۱۸:۲۶

برگه

زندگی مسئله‌ای برای حل کردن نیست، واقعیتی است که باید آن را تجربه کرد.
سورن کی‌یرکگارد

خبر

آمار سفرهای از دست رفته شرکت‌های هواپیمایی بررسی شد

امید خطوط هوایی به ۲۰۲۲

فرودگاه‌های اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۰ در مقایسه با دیگر فرودگاه‌ها بیشترین تاثیر را از بحران کرونا به‌دلیل کوچک شدن بازارهای داخلی و محدودیت‌های سفر تجربه کرده‌اند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، انجمن تجارت فرودگاه‌های اروپا (ACI EUROPE) گزارشی کامل از ترافیک فرودگاه‌های اروپا در سال ۲۰۲۰ ارائه داده است که تمامی پروژه‌های تجاری، داخلی و منطقه‌ای را دربرمی‌گیرد. بر این اساس فرودگاه‌های اروپا در سال ۲۰۲۰ در مقایسه با سال ۲۰۱۹ حدود ۱/۷ میلیارد مسافر خود را از دست داده‌اند که این میزان کاهش ۷۰/۴ درصدی را نشان می‌دهد. در سال ۲۰۲۰ کل مسافران هوایی اروپا حدود ۷۲۸ میلیون نفر برآورد شده و این درحالی است که این رقم در سال ۲۰۱۹ حدود ۲/۴ میلیارد مسافر بوده است. این کاهش سهمگین مسافر، فرودگاه‌های اروپا را به سطح ترافیک سال ۱۹۹۵ رسانده است و این شوک بزرگی بر صنعت هوایی اروپا بوده که هیچ یک از صنایع دیگر تا این اندازه متحمل آسیب نشده است. اگرچه برخی کشورها در جهت حمایت مالی از فرودگاه‌ها گام برداشته‌اند اما این رقم حمایتی در اروپا تنها ۲/۲ میلیارد یورو بوده که این رقم ۸ درصد کمتر از درآمد فرودگاه‌ها در سال ۲۰۱۹ بوده است.

باتوجه به کاهش میزان ترافیک در شروع ۲۰۲۱ و عدم بهبودی این صنعت، انجام اقدامات گسترده‌تر در فرودگاه جهت بازسازی اتصال هوایی، پشتیبانی موتور از گردشگری جوامع محلی، منطقه‌ای و جهانی و بازیابی قابلیت‌های سرمایه‌گذاری فرودگاه‌ها در آینده ضروری است. بدون حمایت‌های مالی کافی و بیشتر، سرمایه‌گذاری در زمینه کربن‌زدایی، دیجیتالی شدن و مدیریت ترافیک در معرض خطر جدی قرار می‌گیرد.

فرودگاه‌های اتحادیه اروپا در مقایسه با فرودگاه‌های خارج از اتحادیه متحمل آسیب‌های بیشتری شده به‌طوری که فرودگاه‌های اتحادیه اروپا با کاهش ۷۳ درصدی بیش از یک میلیارد مسافر خود را از داده است و این درحالی است که فرودگاه‌های خارج از اتحادیه اروپا با از دست دادن ۴۰۰ میلیون مسافر خود کاهش ۶۲ درصدی داشته است. این امر عمدتا به دلیل میزان و مقاومت نسبی بازارهای داخلی روسیه و ترکیه بوده که ضمن بستن مرزهای بین‌المللی محدودیت‌های سفر داخلی کمتری در مقایسه با بازار اتحادیه اروپا داشته است.

عملکرد متمایز بین اتحادیه اروپا و بازار خارج از اتحادیه اروپا در نیمه دوم سال آشکار شد. اگرچه فرودگاه‌های اتحادیه اروپا و خارج از آن در سه ماه دوم ۲۰۲۰ کاهش ترافیک ۹۷ درصدی و ۹۳ درصدی را تجربه کرده‌اند و در سه ماه چهارم ۲۰۲۰ این میزان در فرودگاه‌های اتحادیه اروپا کاهش ۸۴ درصدی بوده اما در فرودگاه‌های خارج از اتحادیه به کاهش ۶۴ درصدی رسیده است که این امر ناشی از انعطاف‌پذیری نسبی در بازار سفرهای داخلی خارج از اتحادیه اروپا بوده که کاهشی ۴۰ درصدی داشته است و این رقم در بازار اتحادیه اروپا کاهش ۷۳ درصدی بوده است. حتی فرودگاه‌های خارج از اتحادیه اروپا در سفرهای بین‌المللی نیز از اتحادیه اروپا پیشی گرفته است. کاهش مسافر در اتحادیه اروپا ناشی از تغییرات در محدودیت‌های سنگین برای سفرهای داخلی یا بستن مسیرهای مسافرتی برآورد می‌شود.

مقاله

آسیب‌های مشارکت بیش از حد کارکنان

کارکنان را اغلب برای پذیرش پروژه‌های بیشتر و همکاری با تنوع بیشتری از افراد در شرکت تشویق می‌کنند. اما به رغم مزایای فراوان همکاری، «کمک» بیش از حد آنها هم می‌تواند ضرر داشته باشد. زمانی که میزان مشارکت و کمک افراد بیش از حد می‌شود، می‌توان آسیب‌های آن را در کاهش کارآیی روابط و حجیم شدن کارها مشاهده کرد. مشارکت بیش از حد و اضافه کردن افراد بسیار به تیم‌های کاری از میزان همکاری‌ها می‌کاهد. اکسیژن اتاق را کاهش می‌دهد و ممکن است اعضای تیم احساس کنند نظراتشان نااندیشه مانده یا در حاشیه قرار گرفته‌اند. برای حفظ جایگاه و سطح همکاری‌های تیمی، پیشنهادهای زیر را در نظر بگیرید. نخست، مشارکت منحصربه‌فرد خود را پیدا کنید. دوم، با بررسی نیازهای تیم، مشخص کنید که کمک کردن و سودمند بودن برای آنها چه معنایی دارد. سوم، ساکت بمانید (پیش از آنکه بلافاصله به مخالفت یا رد کردن نظرات دیگران بپردازید، پیشرفت بحث‌های آنها را مشاهده کنید) و در نهایت، برای پیشبرد کارها، روی یک زمان تعویق (اتمام کار) واقع‌بینانه مذاکره کنید که تبدیل به گلوگاه و عامل کند شدن پروژه نشوید. با بحران جهانی، افزایش پیچیدگی‌ها و سرعت گرفتن تغییرات، نیاز برای همکاری بیشتر شده است. کمک کردن کارکنان به دیگران و همکاری‌های آنها با سایرین اغلب امتیاز مثبتی در ارزیابی عملکرد آنهاست. اما حتی در همکاری و کمک کردن هم امکان زیاده‌روی وجود دارد. همکاری اغلب به معنای کار جمعی مفید تعبیر می‌شود. افراد در پروژه‌ها مشارکت می‌کنند، ایده‌های جدید می‌دهند و کمکی به سایر همکاران خود هستند. آنها هر کاری که بتوانند انجام می‌دهند و گاهی از انتظارات هم فراتر می‌روند. با این حال، همان‌طور که می‌توان منافع بسیاری برای همکاری متصور شد، «کمک» بیش از حد هم امکان دارد به کاهش کارآیی روابط و حجیم شدن کارها بینجامد.

به تجربه الیور توجه کنید. او معاون فناوری یک شرکت بهداشت و درمان است. او به مشارکت در تمام بحث‌های هیأت مدیره علاقه دارد و موضوع بحث برایش چندان مهم نیست. الیور اغلب نخستین کسی است که برای انجام یک پروژه داوطلب می‌شود، به نظر می‌رسد که توانایی نامحدودی برای انجام باکیفیت کارها دارد و برای کمک به همتایان خود در پروژه‌ها و نوشتن گزارش‌ها پیش‌قدم می‌شود. به نظر می‌رسد که او تمام ویژگی‌های مثبت یک فرد پرکار و مفید را دارد: مثبت‌اندیشی، پرانرژی بودن، حامی، مشارکت‌کننده و باورسان.

اما هر چقدر که الیور بیشتر مشارکت می‌کند، دیگران کمرنگ‌تر می‌شوند. او به جای آنکه خلاقیت را در دیگران شکوفا کند، ایده‌هایشان را به حاشیه می‌برد. او زمان جلسات را با صحبت‌های خود می‌گیرد و سطح اکسیژن اتاق را پایین می‌آورد. زمانی که او دستش را بالا می‌برد و برای پروژه جدیدی داوطلب می‌شود، حجم کارهای دیگران کاهش می‌یابد. برای او عجیب است که چطور تعداد زیادی از ایده‌هایش به کار گرفته می‌شوند و دیگران به اندازه او مسوولیت نمی‌پذیرند. با اینکه مدیرعامل شرکت قدردان دستاوردهای الیور برای شرکت بود، اما او متوجه شد که باید رفتار خود را تغییر دهد تا دیگر اعضای تیم هم بهره ببرند. در پی این نیاز، من و الیور روی برنامه‌ای کار کردیم تا بتوانیم با استفاده از فنون‌های مورد استفاده سایر مدیران شرکت، چالش همکاری موجود را حل کنیم.

بسیاری از شرکت‌ها تیم‌های کاری یک‌الیور دارند. ممکن است متوجه حضور او شده باشید. شاید هم چنین فردی را ندیده باشید و خودتان الیور باشید (ممکن است رفتارهای الیور با عادت‌های شما شباهت داشته باشد). تجربه‌ام با الیور و مشاوره به سایر موکلانم (که مدیران شرکت‌های مختلف هستند) مرا به چند راهکار پیشنهادی رسانده است. با این ۴ راهکار می‌توانید مشارکت بهتری در همکاری‌های تیمی داشته باشید و باعث شوید که بحث‌ها با نظرات پیدا کنید. زیبایی یک تیم آن است که هر کدام از اعضا نقشی منحصربه‌فرد و متفاوت در آن داشته باشند. در حالی که الیور استعدادهای مختلفی داشت، مشارکتش در تمام حوزه‌ها باعث می‌شد که متخصصان دیگر حوزه‌ها نتوانند نظرات و تخصص خود را برای نفع شرکت ارائه دهند. ما برای کمک به الیور به دنبال قدرت‌های ماورایی او گشتیم: یعنی مهم‌ترین نقاط قوتش که او را از دیگران متمایز می‌سازد. یکی از قدرت‌های ماورایی الیور، داشتن نگاه انتزاعی بود. او می‌توانست نگاتی خارج از چارچوب و خارج از قواعد ببیند و بین مواردی به‌ظاهر بی‌ارتباط، ارتباطی پیدا کند. نگاه او محدود به بست‌ها و ساختارهای شغلی شرکت نبود و گاه می‌توانست برای تأمین نیاز یک مشتری، راحلی نامتداول ارائه دهد که نیازمند همکاری چندبخش شرکت باشد. او همچنین این توانایی را داشت که چالش‌های توسعه و موفقیت شرکت را به خواسته‌های مشتریان پیوند بزند و با یک راحل دو مشکل را حل کند. الیور تصمیم گرفت که به جای مشارکت بیش از حد در سایر حوزه‌ها (که گاهی تبدیل به مداخله می‌شد)، روی پیدا کردن راهکارهای مشترک کار کند. زمانی که شما هم مانند الیور روی قابلیت‌های منحصربه‌فرد خود متمرکز شوید، علاوه بر آنکه برای پروژه ارزش افزوده خواهید داشت، به دیگران نیز اجازه نقش‌آفرینی و استفاده از قابلیت‌های خاصشان را خواهید داد. همچنین در این صورت، زمان خود را برای تمرکز بر فعالیت‌های پربازدهتر خالی خواهید کرد. کمک کردن را با تعریف کنید. زمانی که پیش از حد مشارکت می‌کنید، اعتقاد داریم که فردی مفید و باورسان هستید. با این حال، باری‌رسان بودن یک فرد را دریافت‌کنندگان کمک‌ها تعیین می‌کنند نه اهداکننده آنها. الیور، پیش از آنکه متوجه مساله شود، به جای غایب‌شدن به روابط خود با همکارانش، آنها را از فعالیت‌های اجرایی و ایده‌پردازی محروم می‌کرد. آنها احساس می‌کردند که حرفشان شنیده نمی‌شود، فرصت نقش‌آفرینی برای شرکت ندارند و از دایره تصمیم‌گیری‌ها و اجرای پروژه‌ها کنار گذاشته شده‌اند. الیور آموخت که برای حل این مشکل باید پیش از ارائه ایده‌هایش ۲ سوال مشخص بپرسد: «نظر شما چیست؟» و «در این برهه، مفیدترین کاری که می‌توان برای شما انجام داد، چیست؟» مارشال گلداسمیت مشاور مدیریت، می‌گوید که تلاش برای بهبود ۵ درصدی کیفیت ایده‌های یک تیم می‌تواند به بهای تغییر ۵۰ درصدی مالکیت ایده‌ها و تعهد افراد تمام شود. نظرسنجی از دیگران باعث می‌شود که بهترین زمینه‌های کمک‌رسانی به تیم مشخص شود. آیا باید ایده جدیدی پیشنهاد داد یا ایده‌پردازی و تفکر را برای دیگران تسهیل کرد یا صرفا باید روی بهبود پیشنهاد اولیه یکی از افراد تمرکز کرد؟

پیش از آنکه ایده کسی را رد کنید لحظه‌ای سکوت کنید. خلاقیت و ایده‌های دیگران فقط در فضایی آرام و غیرقضاوتی شکوفا می‌شود. شاید به اکسیژن بیشتری نیاز باشد. الیور گاهی به همکاران اجازه نفس کشیدن را هم نمی‌داد: چه برسد به فرصتی برای فکر کردن و بیان ایده‌هایشان. او اغلب پیش از آنکه اجازه دهد کسی جملاتش را تمام کند، توضیح می‌داد که چرا ایده او شکست خواهد خورد. البته در بیشتر موارد حق با او بود. اما قضاوت ایده‌ها در بدو پیدایشان فضای خلاقیت و بیان را خفه می‌کند و در نهایت فقط یک نفر برای بسان نظرات بدیع باقی می‌ماند. الیور سبک شخصیتی و فکری خودش را داشت. او سریع فکر می‌کرد و با برون‌گرایی و تمرکز بر عملیاتی بودن ایده‌ها، می‌توانست یک گام جلوتر از دیگران حرکت کند. با این حال، آموخت که آخرین نفر جلسه باشد که پیشنهادهایش را می‌دهد. او یاد گرفت که پیش از شنیدن نظرات تمام حاضران سخن نگوید. چنین تغییر رویه‌ای به‌طور کامل با آموزه‌های جلسات توفان فکری انطباق داشت. «اگر هدف، ایده‌پردازی است باید در کوتاه‌ترین زمان بیشترین ایده‌ها و پیشنهادهای افراد ارائه شود. در این روش، افراد بدون ترس از قضاوت، هرگونه ایده‌ای، هر چند غیرعملی و مضحک را بیان می‌کنند. نتیجه آن می‌شود که تمام ایده‌های ممکن ارائه می‌شود. دیگران می‌توانند به ارتقای این ایده‌ها اقدام کنند و در نهایت زمان قضاوت و بررسی آنها هم می‌رسد.» الیور در کنفرانس‌های ویدئویی، روی دکمه قطع صدا کلیک می‌کرد. در این صورت، اگر لازم می‌بود می‌توانست نظراتش را بیان کند. اما کسی آنها را نمی‌شنید و مانع از صحبت‌هایشان نمی‌شد. مزیت این روش خلاقانه آن بود که در صورت نیاز، افکارش را می‌توانست بشنود و متوجه ایرادات احتمالی‌شان شود. زمانی که الیور بیشتر به مشاهده جلسات پرداخت، تعجب کرد که چگونه یک ایده ساده و شاید غیرمنطقی ابتدایی، در طول جلسه و توسط دیگران بهبود می‌یافت و حاضران به انتخاب بهترین ایده‌ها می‌پرداختند. به زودی او متوجه شد که در برخی جلسات حتی نیازی به حضورش نیست. اگر شما هم معمولا تمام اکسیژن جلسات را می‌گیرید و به دیگران فرصت نفس کشیدن نمی‌دهید، شاید بتوانید از دکمه قطع صدا استفاده کنید. در این صورت، مهارت شنیدن شما هم می‌تواند بهبود یابد.

روی یک چارچوب زمانی واقع‌بینانه مذاکره کنید. زمانی که الیور جزئیات بسیاری به پروژه می‌افزود باعث می‌شد که زمان اتمام وظایفش دیرتر از بقیه باشد. به این صورت، باعث کند شدن اتمام کل کار می‌شد. طبیعی است زمانی که شما مسوولیت‌های بیشتری بر عهده بگیرید، کارهایتان دیرتر از بقیه تمام شود. الیور آموخت که علاوه بر زیاده‌روی نکردن در مسوولیت‌پذیری، زمان اتمام کارهای خود را هم واقع‌بینانه تعیین کند. در این صورت، دیگران می‌توانستند تصمیم بگیرند که باید منتظر او بمانند یا می‌توانند بخشی از کارها را بدون او پیش ببرند. همکاری، لازمه جهان کسب‌وکار ما است. ما می‌توانیم با توجه به نقش‌آفرینی تمام اعضای تیم (به جای تمرکز بر خود) به یک هم‌افزایی جمعی برسیم. با درک فرصت‌های لازم برای همگام شدن همکارانمان می‌توانیم از مشارکت آنها هم بهره‌مند شده و شاهد پیشرفت تصاعدی نتایج باشیم.

مترجم: مهدی نیکوئی

بریده جراید

سایه یک محک

دکتر رحیم محمدی
ایران

۱ همیشه «سیاست»، شأن و نقش اول را در جامعه و در ذهن مردم دارد. بنابراین، همیشه نقدها و گلایه‌ها و سنجش‌ها مربوط به سیاست، قدرت سیاسی، احزاب سیاسی، شخصیت‌های سیاسی، دولت و حتی نظامی سیاسی است. البته این نقد هم ضروری است اما متأسفانه در جامعه ما «نقد» به یک نوع اعتراض و بدگویی به این طیف تبدیل شده است. این در حالی است که «نقد جامعه» هم مهم است.

۲ پرسشی که در این فضا، مطرح می‌شود این است که چرا «نقد جامعه» ضرورت دارد؟ واقعیت این است که ما جامعه‌شناسان اغلب «دولت»، «سیاست» و «نظام سیاسی» را برآمده از جامعه می‌بینیم. به‌عبارتی: دولت، نظام، احزاب و شخصیت‌های سیاسی به درختی می‌مانند که از خاک جامعه روییده‌اند و ریشه در آب و خاک جامعه دارند. بنابراین، اگر جامعه مسأله‌مند باشد و از معایب، پنهان و آشکار رنج ببرد، همه این مسائل خود را در سیاست هم نشان می‌دهد.

از این رو، بر اساس دانش جامعه‌شناسی، اگر مشکلی در سیاست داریم، این مشکل بی‌تردید، ریشه در خاک جامعه دارد و باید اشکال و معایب سیاست را در جامعه، تاریخ، فرهنگ، نهادها و ساختارها، کنشگران، مردم و در گفتمان‌های اجتماعی آن جامعه دید. به‌عبارتی، سیاست منفک از جامعه‌اش نیست. بنابراین، کسانی که نقد سیاست می‌کنند باید توجه کنند که بنیان سیاست «جامعه» است و اگر جامعه را نقد نکنند، نقد تنهای سیاست کارساز نخواهد بود.

۳ نکته دیگر، خود مسأله «نقد» است. به‌نظر می‌رسد که در ذهن مردم ما «نقد» به معنای گلایه کردن و بدگویی کردن پنهان است. به‌همین خاطر، اکثر مردمان از نقد کردن خوش شان نمی‌آید و برداشت‌شان از نقد، نوعی عیب‌جویی در سخن گوینده است. از این رو، لازم است تا یک بازبینی جدی در کار نقد و انتقاد در دستور کار قرار دهیم و اجازه ندهیم که نقد تن‌ها محصور و محدود به‌همین دریافت عامیانه عمومی شود.

نقد در جامعه‌شناسی، فلسفه و علم تاریخ معنای دیگری هم دارد و آن عبارت از سنجیدن یا بازاندیشیدن در خصوص مشکلات است. به‌عبارتی، مشکلات را تن‌ها در سطح زبان عامیانه و روزمره گفت‌وگو ندیده و آنها را در سطح زبان دانشگاهی و زبان علمی نیز به بحث بگذاریم. اینجا است که نقد خود را در بازسازی و اصلاح نهادهای اجتماعی ظاهر می‌کند.

نکته دیگر «گفت‌وگوی انتقادی» است. یعنی وقتی که ما نقد را از سطح زندگی روزمره و زندگی عمومی و عامیانه‌مان به سطح زبان دانشگاهی و زبان علوم اجتماعی ارتقا دهیم، این زبان دانشگاهی راه «گفت‌وگوی انتقادی» را هم هموار می‌کند. چرا که زبان انتقادی علوم اجتماعی و دانشگاه نقدها را متوجه ساختارها، نهادها و مناسبات کرده و اشخاص را فرد به فرد و مصداق به مصداق مقصر و متهم نمی‌کند. در نتیجه گفت‌وگو در فضایی آرام و عقلانی پیش می‌رود.

۴ اما پرسش اصلی اینجا است که در نقد از جامعه، باید بیشتر بر کدام بخش از جامعه متمرکز شد؟ واقعیت این است که نقد جامعه در سه ساحت قابل طرح است: نقد در ساحت ساختاری و نهادی، نقد کنشگران و اعضای جامعه و سوم نقد گفتمان‌های جامعه. گفتمان‌های جامعه یعنی زبانی که مردم جامعه با آن سخن می‌گویند و یک گفتمانی را تولید می‌کنند. نقد این سه ساحت می‌تواند در درازمدت و میان‌مدت به بهبود جامعه ما کمک کند.

اما فارغ از این سه ساحت جدی، یکی از مشکلاتی که ما امروز در جامعه خودمان داریم، مناسبات و روابط جامعه ما است. به‌نظر می‌رسد که مناسبات و روابط اجتماعی آدم‌ها، دوستان، خانواده‌ها، همکاران، همجنس‌ها، همگروه‌ها و... حالت بیمارگون پیدا کرده است و آدم‌ها در این مناسبات راحت نیستند. این نشانه بیمارگون بودن روابط ما و مناسبات اجتماعی است و بنابراین، این قضا (مناسبات اجتماعی) نیز یکی از ساحت‌هایی است که در «نقد جامعه» باید محل تأمل قرار گیرد.

واقعیت این است که مادامی که جامعه را زیر تیغ نقد نگذاریم، نمی‌توانیم به اصلاح بخش‌های ساختاری و نهادی جامعه، جامعه عمل بپوشانیم. برای بهبود وضعیت جامعه در ساحت‌ها و نهادهای مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی نخست باید از خود جامعه شروع کرده و آن را به بررسی و نقد بگذاریم.

پایی که نیست، راهی که هست. این بود زندگی! (مجید عتیق - کرمان)

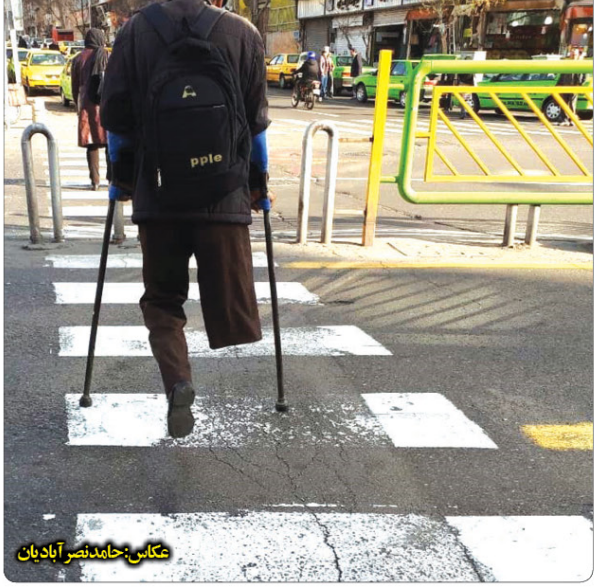

عکاس: حامد نصرآبادیان